

Eesti Naiste Varjupaikade Liit tänab võimaluse eest avaldada VTK kohta oma arvamust. Meie tegevusvaldkonnaga seondub VTKs käsitletud teemadest kõige enam viibimiskeeldu puudutav osa.

Ehkki meie praktikas on viibimiskeeldu juhtumeid esinenud väga harva, peame mõistlikuks, et korrakaitseametnikul võiks olla võimalus kohaldada viibimiskeeldu pikemaks kui 12 tunniks või siis pikendada vajadusel esialgset lähenemiskeeldu.

Oleme nõus, et pikem tähtaeg võib olla vajalik eelkõige siis, kui perevägivalla juhtumid leiavad aset nädalavahetusel.

Peame seejuures siiski vajalikuks meenutada, et meil on igas maakonnas olemas naiste tugikeskused, kust vaatamata nädalapäevale võimalik saada vägivalla ohvritele vajalikku psühhosotsiaalset (kontakt)nõustamist ja vajadusel ka ajutist majutust. Seega ei vasta tegelikkusele VTKs esitatud väide, et nädalavahetusel on kättesaadavad väga vähesed selliste juhtumite puhul tähtsust omavad teenused.

Mis puudutab viibimiskeeldu kohaldamise aluste laiendamist madalamale ohutasemele, ka olulise ohu väljaselgitamiseks, siis selles osas tuleks olla väga ettevaatlik ning kokku leppida täpsed piirid, millistel juhtudel saaks viibimiskeeldu rakendada. Tuleks läbi mõelda, kas politseil on pingelise eelarve tingimustes piisavalt ressursse, et senisest põhjalikumalt tegeleda vaimse vägivalla juhtumite lahendamisega. Kas peaks seadma eesmärgiks hakata kehtestama viibimiskeeldu peretülide puhul, kus vastastikused verbaalsed solvanguid kahtlemata kahjustavad mõlema osapoole vaimset tervist? Kui selline eesmärk siiski seatakse, siis tuleks tõsiselt mõelda ka sotsiaalmajutuse ja ühistranspordi kättesaadavusele üle Eesti, et viibimiskeeld oleks realselt täidetav.

Teine VTKs tõstatatud probleem, mille osas soovime arvamust avaldada, puudutab avalike koosolekute korraldamise keelamist, mille puhul on eelinfo põhjal alust arvata, et tegemist on keelatud koosolekuga.

Arvestades meie ühiskonnas levivat solvumiskultuuri, kus üha uued häälekate aktivistide grupid tõlgendavad neist erinevate töekspidamistega isikute avalikke väljaütlemisi viha ja diskrimineerimise õhutamisenä, võib selline muudatus kaasa tuua sõnavabaduse olulise piiramise. Me ei soovi elada riigis, kus ei oleks võimalik korraldada avalikku koosolekut naiste õiguste kaitseks, sest kellelki on tulnud eelinfo, et see võib osutuda diskrimineerimist õhutavaks.

Kolmandaks tekitab meid mõtteid kavatsus täiendada KorS § 54 selliselt, et avaliku koha mõiste hõlmaks ka küberruumi, millega laieneksid sellele ka avalikus kohas käitumise üldnõuded. Oleme nõus väitega, et küberruumis toimuval on aina suurem osa inimeste igapäevaelus ning kahjuks kaasnevad sellega ka erinevad negatiivsed nähtused.

Samas nähtub VTKst, et pole üheselt selge, milliseid kohti saab pidada avalikuks küberruumiks ja missugune seal toimuv tegevus on vastuolus avalikus kohas käitumise üldnõuetega ning millisel juhul ei ole politsei reageerimine vajalik. Seda soovitakse välja selgitada kohtupraktika abil. Et inimeste valulävi on väga erinev ning solvangu, hirmutamise ja ähvardamisenä tõlgendatakse samuti äärmiselt erinevat käitumist, peaks meie hinnangul siiski enne seaduse muutmist täpselt

kokku leppima, millised on avalikus küberruumis käitumise nõuded ja neid avalikult kommunikeerima.

Meie veebipolitseinike senine töö on olnud väga tänuväärne ja seda tuleks kindlasti jätkata. Kahtleme aga VTKs toodud arvamuses, et nende töökoormus seaduse muutmisel oluliselt ei suureneks. Pigem oleme kindlad, et seadusemuudatus tooks politseile kaasa väga suure töökoormuse kasvu. Sama kehtib ka kohtute koormuse kohta. Seetõttu tuleks meie hinnangul läbi mõelda, kas ja kust on võimalik leida lisaressursse täiendavate ülesannete täitmiseks, et muudatused ei kahjustaks nii politsei kui kohtute töö kvaliteeti.

Loodame, et meie mõtetest on abi seadusemuudatuste sõnastamisel.

Eesti Naiste Varjupaikade Liidu naiste tugikeskuste nimel

Eha Reitelmann